

מסורת הש"ס

(א) וילא אמרו: (ב) הש"ס
א רבא וסבא רבא

גהרות הב"ח

(ב) רשב"ש דיה אמר רב
תמסו וכו' נלתי סיבסב נה
דבר הדר דהשתא אס לא
וייפוי וייפוי נאמר זמן
אין אס: (ג) תוב' דיה
(ד) נפק הקדוש ונרן וכו'
רס לומר דתא ברין וכו'
שיא סג אלא בבטנין
פרק המטא תניא תשפת
שרא פסי: (ד) באר
דפתק קתא דגטין האי
שטא: (ה) באר ר' יוחנן
פרק שני על מרביתין דאין
מבטין אל על ירי תחת:
(ו) באר אביה דר' יוחנן
מא דליכא חזרת הנר:
(ז) באר אין תבטין לא
על ירי: (ח) באר אל
באר שמימי. רבי עין
תנין: פ"ב דגטין (דף
כג:) גריה אלל שטתת
לא שרע לשריח דר' יוחנן
מרה שטתת דעל לאלתא:
(ט) באר אין הרחיק בין
לא הרחיק: (י) ריה לפ
ומי לניל דמת בה שרי
וקיים וכו' משטה אחוזה
בדי שט: (י) באר דני
עיקר לפ שאין למדין וכו'
ודיה כותבין על אפח תחת
דרי מקיים אותם קיים
שיטה תפורה: (יא) באר
אמר וקנינא מיה קרם
שריר וקיים אין חן למדין:
(יב) באר ולמדן אל בטוב
משטה אחוזה: (יג) באר
דכמתין בניטין: ודין רי
יהיו ליב מלי: (יד) באר
מקמי דלחגיגתא ארבתין מן
שטא משטא: (טו) באר
לרית תיקון גריה שטת
שכתב על דבר יבט שטת
למדן שטתין וכל תוך
השטר אין אי עיקר הגט מלי
מה הורגה מלי-מיתת שכתב
תחת: (טז) באר שיחוק
בשטר דבר שיעקר השטר
חלוו בו היותו עליה דבר
שטר וכו' רבה לרי' רמי:
דלשטתין מרה טויה:

גט פשוט פרק עשירי בבא בתרא

קסב.

עין משפט
גר מצוה

א מ"י פרו' הנה' מלנה
ולנה ל' ג פתג ענין ג'
טוש"פ ח"מ פ' מד פסיק
א:
ח ב מ"י שם הל' ד פתג
שם טוש"פ ח"מ פ' מה
פסיק ו':

לעני רש"י

קטני"ש (קייוב"ש).
פרוטות, סמכות קטנה.

רבינו גרשום

שום חידוש מכן שלא
נכתב בעניני של מבלה
אין למדין מאותה שיטה.
דאיכא למימר אחר שכתב
ונתחם ויין הוא ולהכי
כתבי ככל שטרי בשטת
אחרונה ככל מה דכתוב
ומפורש לעיל דהיינו פעניו
ש"ם שטר: מאי שגא שני
שיטין דלמא מו"ף. וטוסיף
וכתוב יותר מכותב ויין
ליה בשטת אחרונה בשטת
אחת יכול לכתוב בה ויין
ומקיים בשטת אלא לאו
ש"ם משרי' שיטה אחת
כשר דאי כתב מו"ף בכות'
(שיטה) אין למדין ככל
אותה שיטה מה שאין
מן ירייה משה' פסול דמי'
לדע"ל ליה:

אמר רב עמרם לפי שאין למדין משטה אחרונה. מפני שאין העדים יכולין לקרוב תמימתן כ"כ בסמוך בסוף השטר ומניחין ריח בין השטר לתמימתן ויכול אדם לזייף ולהוסיף ביניהם שיטה אחת והלכתן תקון רבנן לחזור מענינו של שטר בשטה אחרונה ולגמלי שיכתב בה דבר הכריך (א) שהרי אם זייפו והוסיפו לאחר זמן אין אלו מפסידין כלום אם לא נלמד הימנה שהרי כבר כתוב כל ז' למעלה וגם אם זייפו ויוסיפו בשטת החלק שאחר ענינו של שטר בשטה אחרונה בין השטר לעדים לא מעלה ולא מוריד שהרי אין למדין משטה אחרונה. ובשאין כתוב בשטר שריר וקיים מיידי. כן נראה בעיני טעם הדבר ופירושו ועיקר:

למימש שהניחו שני שיטין חלק והוא המלוה זייף בו שיטה אחרונה ויש לומר דודאי (א) כן הוא שהוא כשר ונגיעין פרק המבילה מנינא (דף י"ט:) משמע שיהא פסול דקמיני האם היא שטר א פרכאה דחמימי עליה סהדי ישראל גבי ביה ממעטנדי ופרין והא בענין שיחזור מענינו של שטר בשטה אחרונה וליכא ומשני בדומה והשתא אמאי לא משני כשהעדים רחוקים שטת אחת מן השטר אי איתא דהוה כשר ויש לומר דעדיפא מינה משני דלפי' לא הרחיקו כלום כשר בדומה האל מנינו להניח ראה דפסול מהאי דפרק קמא (א) (דף י"ב.) האי שטר א פרכאה דמסריה ניהליה דלפי סהדי ישראל גבי ביה מני חרי ופרין רבא והא בעינא כתב שאין יכול לזייף וליכא דלפנין והא בעינא שיחזור מענינו של שטר בשטה אחרונה וליכא בדומה והשתא מאי פריך דבעין חזרת השטר למה אי שמוס דלא לכתוב מאי דבעי הא כיון דליכא עדי מסירה מדכר דכירי אי הוה תנאה ויפייה אפי' לאחר כמה ימים מדכר דכירי דלאמר ר' יוחנן פרק שני (שם דף כ"ג:) על (א) מילתא דאין כותבין גט נייר מחוק כ' וכתמיס חרי אלעזר דאי הוה תנאה ויפייה מדכר דכירי ואס כן מאי פקדון הא ליכא כר' ויחנן רבו ועוד ברשי חוקת הנתיים (ועל דף ט"ג.) אמר אבי שדות כנסין יקנו עלה טובה קמ"ל וכו' כבשרת ר' יוחנן דהתם והא לאו ראה היא דע"כ לא פריך אליה דר' יוחנן (א) דהא ליכא חזרת השטר דליריה היכי פריך והא בעינא כתב שאינו יכול להודיף וליכא דהא אמר ר' יהודה בן ברתרא אין כותבין (א) על נייר מחוק ואלו על דיפראת וכתמיס דלפנין ואמר ר' יוחנן כשכתבין ר"א אפילו מכתב ועד עשרה ימים מדכר דכירי אלל איכא דר' אלעזר פריך דלאמר לא הכשיר ר"א אלל לאלתר אבל מכתב ועד עשרה ימים לא וכו' פריך שפיר והא בעינא חזרת השטר וליכא ויכול לזייף ולא דכירי ליימים רבס אבל לר' יוחנן ה"ג דכשר כיון שאין יכול לזייף מדכר דכירי (א) מיהו מנינו למימר דלף לר"י פריך (א) ואלו הכשיר ר' יוחנן אפי' מכתב ועד י' ימים אלל בניטין דליכא רוב מנאס דלפנין מדכר דכירי (א) אלל בשאר שטרות מכתב ועד י' ימים אלל דרוב עניני תנאים הם בשטר ולא דכירי לזמן מרובה מיהו מקמתנן כפסול דהא אמר ר' יהודה בן ברתרא אין כותבין (א) אלל בין הרחיקו (א) ללא הרחיקו בעינא חזרת השטר: ל"ב שאין לזייף ב' בימיהם לא היו כותבין שריר וקיים בפשוטין שלהם כדלמך גבי מקושר לעיל דכתב (א) שריר וקיים מכלל דפשוטין לא היו כותבין שריר וקיים ולכן לא היו למדין משטה אחרונה שלא יוכל לזייף בשטה אחת שהרחיקו העדים והיו כותבין חזרת השטר בשטה אחרונה ולא שום דבר עיקר (א) שאין למדין הימנה ואס ארבע בתן מחק היו כותבין אותו והיו מקיימין אותו קודם שיטה אחרונה דלמך כן לא היו למדין כל עיקר הכונה ויש לתמוה אי"כ היך הורגלו לכתוב קיום מחקים אחר וקנינא מניה והא אין למדין משטה אחרונה ואין לך למדין גדול מהו ולא היה לנו ללמוד לפי שיכול לנא ליד זייף כיון שהשטר כשר בלא שריר וקיים שפעמים לא יכתוב מתחלה שריר וקיים ויכא זה ויחזוק מה שזכרנו ויגיה ויקיים המחק בסוף ויכתוב שריר וקיים וי"ל כיון שהורגלו לכתוב שריר וקיים יהא פסול אם לא נכתב כן אפילו כשאין בו מחק והשתא לא יוכל לנא ליד זייף לך אלו כותבין שפיר קיום מחקים אחר וקנינא מניה ולמדן אלו (א) הטוב משטה אחרונה היון שאלו כותבין שריר וקיים והא דכותבין וקנינא מניה וכו' לא היו חזרת השטר אלל לפי שעדיין עדות הקנין הוא שנתמלה כתב ואמר לנו הו על עדים וקנו ממני ואחר כן וקנינא מניה והוא הדין שיכול לכתוב באמצע השטר ולפי האי פירוש דלא לך חזרת השטר אם כן הא דכותבין בניטין ודין (א) דיהו ליכי מנא' ספר מירוכין וגט פטורין לא היו חזרת חזרת השטר דלא לך לך למכתב חזרה כיון דכותבין שריר וקיים ונגיעין דת משה וישראל היו בניקוס שריר וקיים ובעינא היא בהגמרש (נגיעין דף פ"ג:) וס' אי בעינן ודין או לא ואלא איפשיט ולכן נראה שצריך גט אלו כותבין ודין ואין אלו לריכין חזרה משום טעם שפ' ויכולים לכתוב ודין בשטה אחרונה דת משה וישראל היו בניקוס שריר וקיים ויש תימה למה שני הקדמונים לכתוב שריר וקיים וללמוד משטה אחרונה ולקיים מחקים אחר וקנינא מניה כיון שכתמי הגמרא לא היו כותבין שריר וקיים מדקאמר אין למדין משטה אחרונה ומקיימם מחקים קודם שיטה אחרונה וי"ל שחששו שפעמים שיטעו העדים שאינן בקיאין ורחיקו שני שיטין ואפילו לא יהא אדם חזק לעשות שטר חדש בשני שיטין כי ידאג שיכתומוהו העדים שלא חתמו על שטר זה מעולם מכל מקום לא ידאג מלהוסיף שני שיטין וילמדו מן העלויה כי העדים לא יהיו זכורים שהרחיקו שני שיטין וכוין דכתב שריר וקיים ולמדן כצווד משטה אחרונה זה שאל ר"י לר"ם על קיום מחקים שאנו כותבין בשטה אחרונה והשיב כמו שפירשתי שאנו סומכין על שריר וקיים וקשה על האי פירוש שמשום שריר וקיים וכדת משה וישראל לא שורגלנו לכתוב לא כותבין חזרת השטר והלא גם הם היו כותבין דת משה וישראל כדמוכח במס' ידים (פ"ד משנה ה) אמרו דלוקים קובלים אנו עליהם פרושים שאחס כותבין את המושל עם משה בגט ה"ג כשנתיית ולא גרסינן את המושל עם השם כמו שכתוב במקרא משניות כי מה ענין השם בגט דודאי כהנא דת חשמונאי היו כותבין בשנת כך וכך לוחנן כהן גדול לאל עליון מקמי דלחגיגתא (א) אזכרת מן [שטרתי] כדאיחא פ"ק דר"ה (דף י"ט:) אלל המושל לא היו כותבין כשהיו כותבין את השם אלל ודאי עם משה גרסינן אלמא כותבין דת משה וישראל בניטין היו כותבין דת משה וישראל באמצע הגט ואחר כן תקנוהו לכתוב בסוף הגט במקום שריר וקיים ולכן אין כותבין חזרת השטר ולאחר פטירתו של ר"ת מלא ר"י כ"ב שהיה לר"ם בתיקון הגט ששעה (א) כל דבר שלמדן הימנו אם מחק או חלה לך לכתוב דעת המחק או דבני מטי קודם שיטה אחרונה לפני וקנינא מניה לך בדברים שנה עליהם שכתב פעמים ושלם בתוך השטר או אין עיקר הגט מלי בו בזה הורגלו לקיים אחר שיטה אחרונה א"כ ס"ל דאין למדין משטה אחרונה וקנינא מניה הוה חזרת השטר ושריר וקיים דכותבין על חנם הוא ונרין ליהר בניטין שלא לכתוב ודין דיהו ליכי מנא' ספר מירוכין בשטה אחרונה אלל מתירוכין ואילך שהוא כול לשון מכתב שאין למדין משטה אחרונה א"ע"ג שאנו כותבין שריר וקיים כשטרות וכדת משה וישראל בניטין פרושים דבר שהוא מעיקר הגט משטה אחרונה ומצויה לן בהגמרש (נגיעין דף פ"ג:) אי בעינן ודין או לא ואלא איפשיט וקשיא לר"י על האי פירוש ר"ת שאין למדין משטה אחרונה וקיום מחקים שורגלו ככתוב אחר וקנינא מניה היינו בדברים שאין עיקר השטר מלי בו א"כ יבא ליד זייף שיחזוק בשטר דבר (א) ויכתוב עליהם דבר ששני בשטר ויקיימוו בסוף השיטה אחר וקנינא מניה וכמו שאומר ר"ת מחלה דלמדן משטה אחרונה וכן נראה לר"י מדנהגו לכתוב שריר וקיים בשטרות ונגיעין דת משה וישראל מ"מ נהי שאנו למדין משטה אחרונה הרחיקו שני שיטין פסול דלמא גיזי ליה לעילאי וכתב הוא בשני שיטין ועדיו הם בשטה שלישי ור"י פירש שמה צעזור הטורה הורגלו לכתוב שריר וקיים דפעמים כחזרה גופה היה מחק והיה לך לך לך לקיים המחק של חזרה שלא יאמר הלוה או המוכר וזוה היה לי שם ומחקהו: מיהא למדין שנתבחו אין לחוש שמה זייף לך היה לך לך לקיים המחק של חזרה שלא יאמר הלוה או המוכר וזוה היה לי שם ומחקהו:

איבעיא